

W oczekiwaniu na wyniki PISA 2025. Co wiemy z wcześniejszych edycji badania?

24.8.2026 - | Instytut Badań Edukacyjnych

W 2022 roku polscy 15-latkowie osiągnęli wysokie wyniki w zakresie trzech podstawowych dziedzin badania PISA. Jednocześnie, tak jak na całym świecie, odnotowano wyraźne spadki. Po raz kolejny okazało się, że obszary związane z kompetencjami społeczno-emocjonalnymi, dobrostanem i postawami wobec szkoły i procesu uczenia się były wyzwaniem dla polskiej edukacji. Jak będzie tym razem? Wyniki PISA 2025 poznamy 8 września.

W 2022 roku polscy 15-latkowie osiągnęli wysokie wyniki w zakresie trzech podstawowych dziedzin badania PISA. Jednocześnie, tak jak na całym świecie, odnotowano wyraźne spadki. Po raz kolejny okazało się, że obszary związane z kompetencjami społeczno-emocjonalnymi, dobrostanem i postawami wobec szkoły i procesu uczenia się były wyzwaniem dla polskiej edukacji. Jak będzie tym razem? Wyniki PISA 2025 poznamy 8 września.

8 września, w tym samym czasie na całym świecie, ogłoszone zostaną wyniki badania PISA 2025. Dowiemy się z nich jak Polska wypadła na tle międzynarodowym w zakresie umiejętności rozumowania w naukach przyrodniczych (głównej dziedziny badania), umiejętności matematycznych i rozumienia czytanego tekstu, czy polscy 15-latkowie czują przynależność do szkoły, jak korzystają z technologii cyfrowych, a nawet jak oceniają swoje zadowolenie z życia.

8 września, w tym samym czasie na całym świecie, ogłoszone zostaną wyniki badania PISA 2025

PISA jest badaniem cyklicznym, które dzięki przyjętym rozwiązaniom metodologicznym, w tym częściowym wykorzystywaniu tych samych zadań, umożliwia porównywanie wyników między edycjami.

PISA jest badaniem cyklicznym

Trzy lata wstecz. Jak Polska wypadła na tle międzynarodowym?

Najwyższe wyniki na świecie w zakresie umiejętności matematycznych, rozumienia czytanego tekstu i rozumowania w naukach przyrodniczych w 2022 roku nadal uzyskiwali piętnastolatkowie z krajów i regionów azjatyckich. Wśród krajów Unii Europejskiej warto zwrócić uwagę na wysokie wyniki we wszystkich trzech głównych dziedzinach uczniów z Estonii, a także wysoką pozycję Irlandii w zakresie rozumienia czytanego tekstu i Finlandii w zakresie nauk przyrodniczych.

W badaniu PISA 2022 dziedziną główną była matematyka. Średni wynik polskich uczniów w zakresie umiejętności matematycznych wyniósł 489 punktów. Wśród krajów Unii Europejskiej lepszy wynik osiągnęli jedynie uczniowie w Estonii.

W badaniu PISA 2022

Średni wynik polskich uczniów w dziedzinie rozumienia czytanego tekstu wyniósł 489 punktów. Wśród krajów Unii Europejskiej lepszy wynik osiągnęli jedynie uczniowie w Estonii i Irlandii.

W zakresie rozumowania w naukach przyrodniczych polscy uczniowie uzyskali średni wynik 499 punktów. Wśród krajów Unii Europejskiej lepsze wyniki uzyskali jedynie uczniowie z Estonii i Finlandii.

Widoczne spadki na całym świecie

Niższe wyniki w porównaniu do poprzedniej edycji badania z 2018 roku z obszaru matematyki i rozumienia czytanego tekstu odnotowano w znacznej części krajów uczestniczących w PISA 2022 i OECD. Podobnego zjawiska nie widać w przypadku rozumowania w naukach przyrodniczych, gdzie spadki dotknęły mniejszą liczbę systemów edukacyjnych.

OECD

Analizując wyniki badania PISA 2022, należy brać pod uwagę, że na edukację na całym świecie duży wpływ miała pandemia COVID-19. Wprowadzone obostrzenia odcisnęły się również na funkcjonowaniu szkół, a brak bezpośredniego kontaktu z nauczycielami i rówieśnikami oraz wprowadzenie nauki zdalnej mogły przełożyć się na umiejętności sprawdzane w badaniu.

wyniki badania PISA 2022

Wyniki polskich uczniów w PISA 2022 we wszystkich trzech dziedzinach były niższe niż w roku 2018:

- umiejętności matematyczne - wynik niższy o 27 punktów,
- rozumienie czytanego tekstu - wynik niższy o 23 punkty,
- rozumowanie w naukach przyrodniczych - wynik niższy o 12 punktów.

umiejętności matematyczne - wynik niższy o 27 punktów,

umiejętności matematyczne - wynik niższy o 27 punktów,

rozumienie czytanego tekstu - wynik niższy o 23 punkty,

rozumienie czytanego tekstu - wynik niższy o 23 punkty,

rozumowanie w naukach przyrodniczych - wynik niższy o 12 punktów.

rozumowanie w naukach przyrodniczych - wynik niższy o 12 punktów.

PISA 2022 jednocześnie pokazała w Polsce wzrost odsetków uczniów na najniższych poziomach umiejętności i zmniejszenie udziału tych, którzy uzyskują wyniki najwyższe.

Pogorszenie wyników polskich uczniów pomiędzy PISA 2018 i PISA 2022 wpisuje się w szersze trendy międzynarodowe. Polska znalazła się wśród krajów o największych spadkach. Badanie PISA 2022 pokazało odwrócenie obserwowanej w dłuższej perspektywie poprawy wyników polskich piętnastolatków (względem edycji 2018). Oprócz wspomnianej pandemii COVID-19 w Polsce istotnym kontekstem jest reforma struktury systemu edukacji. W PISA 2018 większość badanych piętnastolatków była uczniami trzecich klas gimnazjów, natomiast w PISA 2022 - pierwszych klas szkół ponadpodstawowych.

Kto miał wyższe umiejętności - dziewczęta, czy chłopcy?

Badanie PISA 2022 wskazało na brak istotnej różnicy w wynikach dziewcząt i chłopców w Polsce w matematyce i naukach przyrodniczych. Natomiast utrzymywała się, widoczna także we wcześniejszych edycjach, wyraźna różnica w zakresie rozumienia czytanego tekstu - średni wynik dziewcząt był aż o 28 punktów wyższy niż chłopców.

Jak radzili sobie uczniowie różnych typów szkół?

Zaobserwowano duże zróżnicowanie umiejętności polskich piętnastolatków w zależności od typu szkoły, do której uczęszczali. We wszystkich trzech badanych dziedzinach - matematyce, rozumieniu czytanego tekstu i rozumowaniu w naukach przyrodniczych - najwyższe średnie wyniki osiągnęli uczniowie liceów ogólnokształcących, niższe uczniowie techników, a najniższe uczniowie branżowych szkół I stopnia. Różnice te widoczne były nie tylko w średnich wynikach, ale także w odsetkach uczniów osiągających poszczególne poziomy umiejętności.

Niskie poziomy kompetencji społeczno-emocjonalnych

Badanie PISA 2022 pokazało, że choć polscy piętnastolatki uzyskują jedne z najwyższych wyników w zakresie umiejętności w podstawowych dziedzinach PISA, to równocześnie ich deklaracje wskazywały na:

- Bardzo niski na tle rówieśników poziom zadowolenia z życia - biorąc pod uwagę wskaźnik zadowolenia z życia wśród krajów Unii Europejskiej Polska wraz z Maltą odnotowały najniższe wyniki; znacząco niższe zadowolenie z życia występuje w Polsce u piętnastoletnich dziewcząt niż u chłopców.

Bardzo niski na tle rówieśników poziom zadowolenia z życia - biorąc pod uwagę wskaźnik zadowolenia z życia wśród krajów Unii Europejskiej Polska wraz z Maltą odnotowały najniższe wyniki; znacząco niższe zadowolenie z życia występuje w Polsce u piętnastoletnich dziewcząt niż u chłopców.

Bardzo niski na tle rówieśników poziom zadowolenia z życia - biorąc pod uwagę wskaźnik zadowolenia z życia wśród krajów Unii Europejskiej Polska wraz z Maltą odnotowały najniższe wyniki; znacząco niższe zadowolenie z życia występuje w Polsce u piętnastoletnich dziewcząt niż u chłopców.

- Bardzo niskie na tle rówieśników poczucie przynależności do szkoły - wśród krajów Unii Europejskiej Polska wraz z Czechami odnotowały najniższe wyniki na skali przynależności do szkoły, jedynie 64% polskich piętnastolatków wskazało, że czuje się częścią szkoły.

Bardzo niskie na tle rówieśników poczucie przynależności do szkoły - wśród krajów Unii Europejskiej Polska wraz z Czechami odnotowały najniższe wyniki na skali przynależności do szkoły, jedynie 64% polskich piętnastolatków wskazało, że czuje się częścią szkoły.

Bardzo niskie na tle rówieśników poczucie przynależności do szkoły - wśród krajów Unii Europejskiej Polska wraz z Czechami odnotowały najniższe wyniki na skali przynależności do szkoły, jedynie 64% polskich piętnastolatków wskazało, że czuje się częścią szkoły.

- Bardzo niskie na tle rówieśników poziomy kompetencji społeczno-emocjonalnych - wśród wszystkich siedmiu kompetencji społeczno-emocjonalnych uwzględnionych w PISA 2022 - ciekawości, współpracy, empatii, pewności siebie, odporności na stres, kontroli emocjonalnej i wytrwałości - polscy piętnastolatki uzyskali wyniki niższe od średnich dla krajów UE i

Bardzo niskie na tle rówieśników poziomy kompetencji społeczno-emocjonalnych - wśród wszystkich siedmiu kompetencji społeczno-emocjonalnych uwzględnionych w PISA 2022 - ciekawości, współpracy, empatii, pewności siebie, odporności na stres, kontroli emocjonalnej i wytrwałości - polscy piętnastolatki uzyskali wyniki niższe od średnich dla krajów UE i

Bardzo niskie na tle rówieśników poziomy kompetencji społeczno-emocjonalnych - wśród wszystkich siedmiu kompetencji społeczno-emocjonalnych uwzględnionych w PISA 2022 - ciekawości, współpracy, empatii, pewności siebie, odporności na stres, kontroli emocjonalnej i wytrwałości - polscy piętnastolatki uzyskali wyniki niższe od średnich dla krajów UE i

krajów OECD. Szczególnie niskie były wyniki w zakresie wytrwałości, ciekawości i kontroli emocjonalnej, Polska znalazła się wśród krajów o najniższych wynikach. Nieco korzystniej polscy uczniowie wypadli pod względem empatii i odporności na stres. Choć średni wynik był niższy od średnich dla UE i OECD polscy piętnastolatki znaleźli się bliżej środka zestawienia.

- Krytyczną ocenę przygotowania przez szkołę do dorosłego życia oraz praktycznej użyteczności zdobywanej w niej wiedzy i umiejętności - aż 58% polskich piętnastolatków uważało, że szkoła niewiele zrobiła, aby przygotować ich do dorosłego życia (średnia UE 51%, OECD 48%). Jednocześnie tylko 51% uczniów w Polsce deklarowało, że szkoła nauczyła ich rzeczy, które mogą być przydatne w pracy (średnia UE 66%, OECD 68%). Aż 38% polskich piętnastolatków zgodziło się ze stwierdzeniem, że "Szkoła okazała się stratą czasu" (, wobec około 23% uczniów w krajach OECD i 27% w krajach UE).

Krytyczną ocenę przygotowania przez szkołę do dorosłego życia oraz praktycznej użyteczności zdobywanej w niej wiedzy i umiejętności - aż 58% polskich piętnastolatków uważało, że szkoła niewiele zrobiła, aby przygotować ich do dorosłego życia (średnia UE 51%, OECD 48%). Jednocześnie tylko 51% uczniów w Polsce deklarowało, że szkoła nauczyła ich rzeczy, które mogą być przydatne w pracy (średnia UE 66%, OECD 68%). Aż 38% polskich piętnastolatków zgodziło się ze stwierdzeniem, że "Szkoła okazała się stratą czasu" (, wobec około 23% uczniów w krajach OECD i 27% w krajach UE).

Krytyczną ocenę przygotowania przez szkołę do dorosłego życia oraz praktycznej użyteczności zdobywanej w niej wiedzy i umiejętności - aż 58% polskich piętnastolatków uważało, że szkoła niewiele zrobiła, aby przygotować ich do dorosłego życia (średnia UE 51%, OECD 48%). Jednocześnie tylko 51% uczniów w Polsce deklarowało, że szkoła nauczyła ich rzeczy, które mogą być przydatne w pracy (średnia UE 66%, OECD 68%). Aż 38% polskich piętnastolatków zgodziło się ze stwierdzeniem, że "Szkoła okazała się stratą czasu" (, wobec około 23% uczniów w krajach OECD i 27% w krajach UE).

Wyniki poprzednich edycji oraz szczegółowe informacje na temat badania PISA dostępne są na stronie Międzynarodowych Badań Edukacyjnych.

dostępne są na stronie Międzynarodowych Badań Edukacyjnych

<https://ibe.edu.pl/pl/aktualnosci/3909-w-oczekiwaniu-na-wyniki-pisa-2025-co-wiemy-z-wczesniejszych-edycji-badania>